

A bölcs ember alázatos

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Jób 38-40:2; Zsoltárok 104:24;

Példabeszédek 30; Lukács 18:9-14; 1János 1:9; Jelenések 3:14-18

„**Boldogok a lelki szegények: mert övék a mennyeknek országa**” (Mt 5:3).

A Biblia fontos erénynek nevezi az alázatot. A legnagyobb prófétáról, Mózesről azt olvassuk, hogy a világ legszelidebb embere volt (4Móz 12:3). Mik 6:8 verse értelmében Isten fő kötelességként elvárja az embertől: „*hogy alázatosan járj a te Isteneddel.*” Jézus is amellet foglalt állást, hogy a keresztény sajátítsa el az alázat ideális tulajdonságát: „*Aki azért megalázza magát, mint ez a kisgyermek, az a nagyobb a mennyeknek országában*” (Mt 18:4).

Mégis mivel dicsekedhetne bármelyikünk? Minden lélegzetvétel, minden szívdobbanás, minden adottság, minden talentum csakis Istentől jön, akiben „*élünk, mozgunk és vagyunk*” (ApCsel 17:28). És a kereszt fényében saját igazságunk nem más, mint „*megfertéztetett ruha*” (Ézs 64:5), tehát hogyan is kérkedhetnénk?

A *Példabeszédek* könyvének ezen a héten tárgyalt része az alázattal foglalkozik. Tekintettel a helyzetünkre, milyen nagy balgaság, ha bármi más jellemez, mint az alázat!

MINEK KÉPZELED MAGAD?

Olvassuk el Péld 30:1-3, 32-33 verseit! Milyen tanítás hangzik e versekből?

Itt a bölcs szinte lekicsinylően szól önmagáról, igencsak eltérően a közel-keleti uralkodók szokásos öndicsőítésétől, akik előszeretettel kérkedtek saját bölcsességükkel, tetteikkel és háborús győzelmeikkel. Még Salamonról is azt jegyzi fel az Írás, hogy *„feljebb magasztalták Salamon király gazdagsággal és bölcsességgel a földön való minden királyoknál”* (1Kir 10:23; Préd 2:10). Azután persze ott van Nabukodonozor, aki így büszkélkedett: *„Nem ez-é ama nagy Babilon, amelyet én építettem királyság házának, az én hatalmasságom ereje által és dicsőségem tisztességére”* (Dán 4:27)?

Mivel azonban e példabeszédek írója felméri, hogy milyen kevés is a tudása valójában, a felfuvalkodott kérkedést bolondságnak nevezi. A héber *nábél* szót úgy fordíthatjuk, hogy „bolond”. Ez volt a neve Nábálnak, akinek a viselkedése jó példa a balga gőgösségre (1Sámuel 25. fejezet). A felfuvalkodottságot jelző kérkedés magában hordozza a megaláztatás, ebből következően pedig a harag és a küzdelem lehetőségét. Pál apostol a gyülekezet egyes tagjait „eszteleleneknek” nevezte, mert bölcsnek tartották magukat, sőt, ami még rosszabb, dicsekedtek is vele (2Kor 11:18-19).

Olvassuk el Lk 18:9-14 szakaszát! Miért könnyebb a farizeushoz hasonlítani, mint gondolnánk? Hogyan győződhetünk meg arról, hogy nem esünk bele mi is ebbe a csapdába, még a legrejtettebb módon sem?

Sajnálni kell azokat, akik dicsekszenek (egyébként általában ezzel leplezik a bizonytalanságukat). Ez mutatja, hogy mennyire becsapják saját magukat, milyen tudatlanok valójában.

ISTEN ISMERETE?

Azokban támad fel a gőgös büszkeség, akik nem ismerik személyesen az Urat. Ezzel szemben viszont alázatos lesz, aki Istennel éli az életét, mert szakadatlan összeköttetésben áll az Úrral, aki végtelenül hatalmasabb mindannyiunknál. Ha a világegyetem méretére gondolunk és felmérjük, hogy azt imádjuk, aki az egészet megteremtette, és szintén Ő volt, aki értünk Jézus személyében a kereszten szenvedett, akkor nehéz elképzelni, hogyan kérkedhet bárki mindennek fényében!

Mit fejeznek ki Péld 30:3-6 versei Isten hatalmáról, fenségéről és titokzosságáról?

A „Szentnek ismerete” kifejezés alatt azt kell érteni, hogy „az Istenre vonatkozó ismeret”. Ezek után elhangzik öt költői kérdés, amelyek rádöbbennek, hogy mennyi mindent egyszerűen nem értünk Istennel kapcsolatban.

Olvassuk el ezeket a kérdéseket Péld 30:4 versében! Mire szólítanak fel?

Isten a Teremtő (az első négy kérdés), ezért távolról sem érthetünk meg mindent vele kapcsolatban (az ötödik kérdés). *Jób könyvében* Isten hasonló kérdéseket szeg az a pátriárkának, amelyek hallatán Jóbnak rá kell eszmélnie, hogy képtelen teljesen felfogni Isten lényét és a tetteit (Jób 38-40:2).

Isten a Teremtő, akit egyszerűen nem tudunk teljesen megérteni. Ez pedig arra tanít, hogyan forduljunk helyesen írott kinyilatkoztatásához, amit némely tudósok állandóan megkérdőjeleznek. Kik vagyunk mi - akik még a természet legegyszerűbb dolgait sem tudjuk egészen felfogni, akik előtt annyi a titok -, hogy szembeszálljunk Isten Igéjével, vagy akár csak azokkal a részével, amelyek zavarba ejtenek, esetleg éppen nem tetszenek nekünk?

Időzzünk még a teremtés kérdésénél! Mit árul el a világ a Teremtő hatalmáról és titokzatos voltáról? Miért találunk vigaszt és reményt ezekben a gondolatokban?

SE TÚL SOK, SE TÚL KEVÉS

Ebben a részben (Péld 30:7-9) található a *Példabeszédek könyvének* egyetlen imádsága. Nem véletlen, hogy ez a kérés azt a szakaszt követi, amelyben a Teremtő Isten nagyságáról olvashatunk (Péld 30:4) és hűséges védelmezésének ígérletét kapjuk (Péld 30:5).

Olvassuk el Péld 30:7-9 verseit! Miért ezt kéri a bölcs?

Mielőtt bármit is kérnénk Istentől, fontos meggyőződni róla, hogy szilárd alapon áll a kapcsolatunk vele. Aki hazudik, úgy tesz, mintha a mindent tudó Isten nem is létezne. Éppen ezért van az, hogy a bűnbocsátnak előfeltétele a bűnvallás (1Jn 1:9). Istent nem lehet becsapni, Ő pontosan olyannak lát, amilyenek vagyunk. Amikor valaki látványosan a földre borulva, mint a halott, a fejét is a porba teszi (JSir 3:29), úgy imádkozik, nemcsak mély tiszteletét és alázatát fejezi ki, hanem azt is jelzi, hogy világosan látja: lelki értelemben mezítelen Isten színe előtt.

Péld 30:8 versében azt kéri az író, hogy se nagy szegénységet, se nagy gazdagságot ne „adjon” neki Isten. Az emberekre vonatkozóan akkor fordul elő a Bibliában először az „adni” szó, amikor az étel ajándékát adja az Úr (1Móz 1:29). Ezért is van, hogy sok kultúrában az étkezéshez imádság kapcsolódik. Az étel alapvető szükséglet, amit illetően teljesen rá vagyunk utalva a Teremtő Istenre, tehát az imádságot eredendően hozzáköti az életben maradáshoz. A két kérés nem csupán arra irányul, hogy az emberi természet egyensúlyban legyen, hanem egy célba is tartanak: Isten dicsőségét keresik. Ha az embernek túl kevés van, hajlamos lehet lopni és gyalázni Istent, akinek pedig túl sok jut, az nem érzi, milyen nagy szüksége van Istenre, sőt még az Úr létét is tagadhatja. Érdemes azonban megjegyezni, hogy csak az utóbbi eset vezet az Istentől való elszakadáshoz, az előző valószínűleg megtart a vele való kapcsolatban.

Az Úr imádságában szintén megfigyelhető ez a két szempont: 1) „*A mi mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma*” (Mt 6:11). Vagyis rendelj ki annyit, amennyire szükségünk van, de ne többet; 2) „*es ne vígy minket kísértésbe*” (Mt 6:13, ÚRK), ami a szükségleteinket érinti.

Gondoljunk bele, hogy valójában minden tekintetben Istentől függünk! Mit tehetünk, hogy ezt a gondolatot mindig észben tartva, állandóan erősödjön a hitünk? Milyen veszélyek leselkednek ránk, ha erről elfeledkezünk?

AZ ÖNTELT EMBER TETTEI

Az alázat pozitív tulajdonság és áldásokat hoz, az viszont veszélyes és átkokat von maga után, ha az emberből hiányzik ez az erény. Miután *Példabeszédek* könyve 30. fejezete az alázat megszerzésére bátorít a jutalmait és a gyümölcseit bemutatva, komoly figyelmeztetést mond az önteltséggel járó veszélyekről.

A szülőkre mondott átok (Péld 30:11, 17). Agur ezzel a kérdéssel kezdi, ami az arrogancia legsúlyosabb tétének minősül, amikor a gyermek megveti azt, akitől az életét kapta. Érdemes megjegyezni, hogy a parancsolatok közül egyedül a szülők tiszteletéhez és áldásához kapcsolódik az élet ígérete (2Móz 20:12; Ef 6:2-3), és e parancsolat megszegőit halálbüntetés terheli (2Móz 21:15, 17).

Önigazultság (Péld 30:12, 20). A magukat igaznak képzelő bűnösök helyzete azért rossz, mert megmaradnak bűnükben, magukat tisztának hiszik, mintha nem lenne szükségük bűnbocsánatra. Éppen ezért alapvetően fontos a bűnvallás a bűnbocsánat elnyeréséhez (1Jn 1:9). A laodiceaiak gazdagnak, okosnak, jólöltözöttnek mondják magukat, és fogalmuk sincs róla, hogy valójában szegények, vakok és mezítelenek. Isten azt tanácsolja nekik, hogy tőle szerezék meg mindazt, ami nyomorult helyzetükön javíthat (Jel 3:14-18).

„Itt egy olyan népet mutat be az Ige, akik büszkélkednek lelki ismereteik és fölényük javaival. Viszont nem reagálnak az Istentől érdemtelenségük dacára kapott áldásokra. Tele vannak lázadással, hálátlansággal és megfélemlenek Istentől, aki továbbra is úgy bánt velük, ahogy a szerető, megbocsátó apa kezeli hálátlan, tévútra tért fiát. Ellenálltak kegyelmének, visszaéltek Istentől kapott kiváltságaikkal, megvetették a kapott lehetőségeket és nagy megelégedettségbe süppedtek, siralmas hálátlansággal, üres formalitással, képmutató őszintétlenséggel” (Ellen G. White: *Faith and Works*. [Hit és cselekedetek.] 83. o.).

Megvetés (Péld 30:13-14). Egyáltalán nem tetszetős az öntelt emberről rajzolt kép. Az arcáról lerí a büszkeség, csakhogy az arrogancia nem marad meg csupán ott: megmutatkozik azokkal szembeni megvető viselkedésében, akiktől azt gondolja, hogy alatta vannak. A „fogak” és „zápfogak” (Péld 30:14) hasonlata érzékelteti, hogy milyen rosszak a tetteik valójában.

Gondolkodjunk el azon, hogyan bánunk másokkal, különösen azokkal, akiknél talán többre tartjuk magunkat (hiszen a legtöbben érzünk ilyesmit időnként, nem igaz?!). Hogyan lehet ezen változtatni? Hogyan tanúsíthatunk olyan *alázatot*, ami szükséges ennek a rossznak a helyrehozatalához?

A TERMÉSZETBŐL VETT KÉPEK

A Biblia egésze természeti képekkel tanít különböző lelki igazságokat. A *Példabeszédek* könyve itt szintén a természet dolgaira utalva hangsúlyozza az alázatot.

Mit olvasunk Péld 30:18-19 verseiben, ami szintén az emberi értelem, felfogás korlátaival szembesít?

Agur titokzatosnak látja még azt is, ami „megszokott”. A titokzatos dolgok lenyűgöző kavalkádját vonultatja fel ebben a részben. Az első két példát az állatvilágból vette: az égen hangtalanul szálló sas és a földön csendben kúszó kígyó. Ezek után megemlíti két emberi cselekményt: a tengeren sikló hajó és a férfi meg a nő kapcsolata. Még ma, minden tudományos ismeretünk dacára is annyi a titokzatosság. Éppen ezért különösen fontos, hogy soha ne veszítsük szem elől, milyen mélységes és fenséges is az élet, amit valóban értékelnünk kell! Ilyen hozzáállással biztosan megmarad az alázatunk Isten előtt.

A természet még mely titokzatos dolgai keltik fel az író figyelmét és tiszteletét (Péld 30:24-28)?

Érdekes, hogy az emberi butasággal, önteltséggel és bűnösséggel foglalkoznak az ezt a szakaszt közvetlenül megelőző versek (Péld 30:20-23). Majd az író rátér az állatvilág példáira, apró és egyszerű állatokra mutat, miközben ugyanazt a héber szót használja az állatok bölcsességére, mint amivel az ember (Péld 3:13), sőt Isten bölcsességére is utal az Írás (Jób 12:13; Zsolt 104:24). Még ma, minden tudományos ismeretünkkel sem értjük egészen az állatok viselkedését, akkor mennyivel nagyobb csodálkozásra készíthette mindez az ókori író! Valóban bölcs volt, hiszen az értelem egyik legfőbb jele, ha az ember elismeri, milyen keveset is tud, még a leghétköznapibb dolgokról is.

Nevezünk meg néhány „egyszerű” dolgot a természet világából! Például egy falevél, egy vízcsepp, egy kagyló. A megszokott dolgok titokzatos volta hogyan készítet alázatra?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Tisztelnünk kell Isten Igéjét! Ne használjuk közönséges célra, és ne kezeljük soha hanyagul! A Szentírást soha ne idézzük tréfából, és ne használjuk fel humoros mondásokra! A nyomtatott Ige iránt tiszteletet kell tanúsítanunk! *'Az Istennek teljes beszéde igen tiszta', 'mint földből való kohóban megolvasztott ezüst, hétszer megtisztítva'* (Péld 30:5; Zsolt 12:7)” (Ellen G. White: *Előtted az élet. Nevelés.* Budapest, 1992, Advent Kiadó. 242. o.).

„Krisztus legelőször az áldás igéit szólta a népnek. Boldogok - mondta -, akik felismerik lelki szegénységüket, és érzik, hogy megváltásra van szükségük. Az evangéliumot a szegényeknek kell prédikálni. Az Ige nem a felfuvalkodott lelkűeknek tárul fel, akik azt hiszik, hogy gazdagok, és semmire sincs szükségük, hanem azoknak, akik alázatosak és megtört szívűek... Az Úr semmit sem tehet az ember megmentésére, amíg az meg nem győződik saját gyengeségéről, le nem vetkőzi minden önelégültségét, s alá nem veti magát Isten irányításának. Ekkor kaphatja meg az ajándékot, melyet Isten nyújtani kíván. Ő semmit sem tart vissza a szükségét átérző lélektől. Az ilyen embernek szabad bejárása van Hozzá, akiben a teljesség lakozik” (Ellen G. White: *Jézus élete.* Budapest, 1989, Advent Kiadó. 245-246. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. Beszéljessünk a megváltási tervről és mindarról, amire a megmentésünk érdekében szükség volt! Annyira bűnösök, romlottak, gonoszok vagyunk, hogy az újjászületés nem lenne elegendő a bűntől való megváltásunkhoz. Bármennyire meg is változunk, az újjászületés és a helyreállítás nem menthet meg. Szükségünk van valakire, aki jogosan lép a helyünkre, aki egyedül rendelkezik olyan igazsággal, hogy helyreállíthatja az Istennel való kapcsolatunkat. Ezek szerint miért tartozik a legszörnyűbb bűnök sorába az önteltség és a gögös büszkeség?
2. Nevezzünk meg néhány példát, hogy hány és hány szempontból függ a létünk Istentől! A természetben mi minden mutat rá Isten fenntartó tevékenységére?
3. Olvassuk el ismét Péld 30:7-9 verseinek imádságát! Gondoljunk az itt bemutatott egyensúlyra! Hogyan lehet meg ez az egyensúly minden tettünkben? Miért olyan fontos ez?

ROZMANN ISTVÁNNÉ: TAVASZ

Ránknyitotta az Úristen
Ragyogó, tüzes szemét;
Fényes tavasz hullt a földre,
Lehozta szeretetét.
Szirom-csodákba borult fák
Rügyek, bokrok intenek,
Emberek az illatárban,
Napsugárban fürdenek.
Mennybe, föl az Úristenhez
Szálljon vissza egy sugár:
Mélységes bizakodásod,
Hálaadó hő imád...
Hogyha szeretetre vágyol,
Te szeressél először,
S amikor e drága sugár
A szívedből előtör,
Meglásd, fénye visszahullik,
Zuhog reád e sugár,
Lelki béke, igaz öröm
S a boldogság rádtalál.